

P A C O kaj J U S T E C O .

Orgaan der 8°-beweging "Paco kaj Justeco" BRUGGE.

Voorzitter : Drs. F. ROOSE - J. & M. Sabbestraat, 12, BRUGGE.

Advertentie; Secretariaat : FROOSE - DE KERSGIETER,

J. & M. Sabbestr. 12-BRUGGE.

Propaganda : Fons NOKKO, Coupure, 55 - BRUGGE.

Peningmeester : Roger MARTENS - Blokstraat, 6, BRUGGE.

Lidgeld : Eere-abonment: 75 f en meer;

lid-abonment : 25 f en meer

gewoon lid : 5 f en meer;

steunend lid: 5 f en meer

te storten op Postrekening nr 479170 van DE KERSGIETER v.,

J. & M. Sabbestraat, 12, BRUGGE.

(-)(-)(-)(-)(-)(-)(-)(-)(-)(-)(-)(-)(-)(-)(-)

oooooooooooooooo

oooooooooooo

EN NOG DE NEUTRALITEIT.

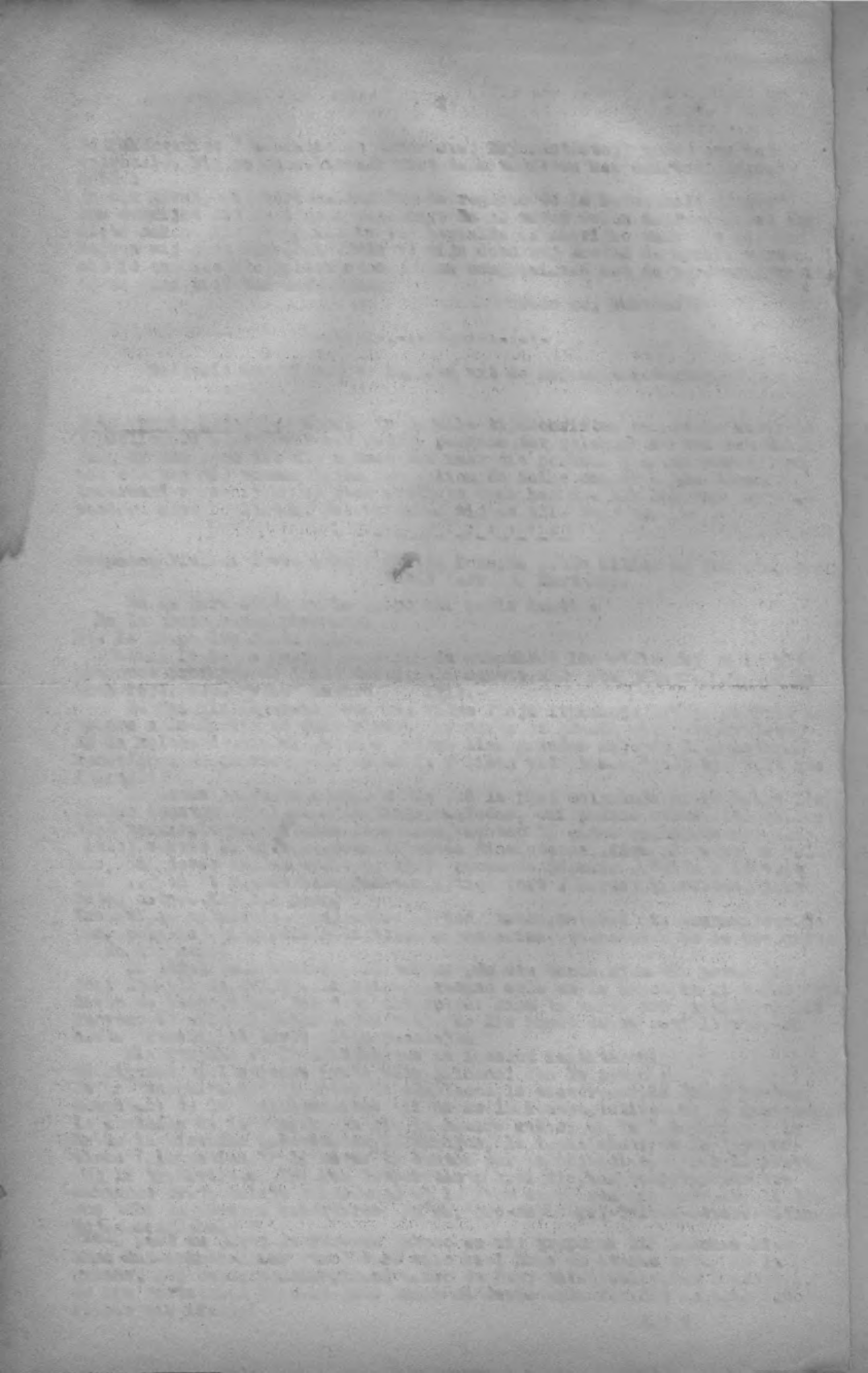
I.

In het eerste nummer van het herboren "Flandre Katoliko" verscheen een kort artikeltje over neutraliteit. Alles wat daarin staat is, van katholiek standpunt, juist. Een overtuigd Katholiek moet inderdaad in de Katholieke Esperantobeweging staan. En evenzoo moeten allen, die werkelijk overtuigd zijn van het goede van een of andere ideologie, in hun eigen "fakorganizo" staan. Maar daarnaast moeten zij ook in de neutrale Esperantobeweging staan om de "Interna Ideo" te verspreiden. Daar onthouden zij zich van propaganda voor eigen stelsel, bond of wat dan ook. Dat beteekent nog niet dat zij nu alle stelsels voor gelijkwaardig en evengoed moeten aanzien. Neen. Zij blijven hun overtuiging houden. Doch zij trachten hier de menschen kond te doen dat allen moeten overeenkomen, mekaar leeren kennen en achten, ongeacht hun verschillende opinies. Dat zij niet moeten tegen mekaar te keer gaan omdat zij andere gedachten hebben. Ten ander, op die manier bereiden zij het terrein voor waarop gediskuteerd kan worden, met welwillendheid, zonder vooroordeel. Dat schijnt ons evident.

II.

Het artikel daarover dat hier verscheen in het Februarinummar, behandelde het thema niet restloos. Het was vooral bedoeld voor diegenen die twijfelden aan de noodzaak van onze neutrale beweging. Er blijft nog iets te zeggen voor degenen die wel willen werken in een neutraal organisme. Het betreft hier nu niet zoozeer het principieel als wel de organisetiekwestie. Iets wat van land tot land kan verschillen gezien de ongelijke omstandigheden. En doordat de politiek nu eenmaal alles angevreten heeft, zal men steeds kunnen beweren dat iemand of een zekere groep aan politiek wil doen. Daarom, wat gesteund is op menschenweg is broos en onvast. Wat op de natuur gesteund is, is vast en onwrikbaar. Om een beetje concreter te spreken. En om ons te beperken tot hier. Voor den oorlog konden "Balga Ligo" en "Flandra Ligo" van mekaar beweren dat zij aan politiek deden. En allebei konden zij die beschuldiging van zich afschudden.

Maar "Flandra Ligo" had het zeer groote voordeel, voor wat de beperking en de begrenzing van actieterrein betreft, te steunen op een natuurgegeven. Dat is het hechtste standpunt. Zoo ontwijkt men alle politiek. En het is het duurzaamst. Van zoohaast men zijn actie uitbreidt over meer dan een taalgebied, werkt men internationaal.

Toen ik mijn kopij over ons aller karega samideano kaj samgruano Julien DE ZEINE aan de redactie overhandigd om aan het nageslacht de herinnering aan deze uitzonderlijke figuur over te maken en hem aldus aan de vergetelheid te ontrukken, vernam ik dat toevallig reeds een ander lid een artikel had ingestuurd. Ik kreeg echter het artikel niet ter inzage om mogelijke herhalingen te schrappen.

(Redactiegeheim is geen ijdel woord bij "Paco kaj Justaco"(!))

En vermits toch aangedrongen werd om ook het mijne te laten opnemen bid ik de welwillende lezers om verontschuldiging ervoor.

Het doet mij allereerst er aan denken dat, voor zover ik weet, nog niemand in de groep de eer had tweemaal het onderwerp te zijn van een studie, karakter- en typeeringsartikel van twee redactieleden die van mekaar niet afwisten. Dat alleen toont genoeg de belangrijkheid van dit personage.

Hij werd geboren te BRUGGE den 17n October 1922 en had dus nu eigenlijk moeten in Duitschland zijn. Doch hij wist dokter, en hospitaal en werbestelle en heel den rommel handig om den tuin te leiden.. en het uit te houden tot dat de bevrijding kwam.

Na flinke handelsstudies afgelegd te hebben-ik weet niet meer juist in welke straat - heeft hij zijn talenten niet kwistig gebruikt om zich een of andere uitgebreide handelszaak te scheppen en om zoo langs den weg van geld en goed tot roem en macht te komen, doch hij heeft zich ten dienste gesteld van de gemeenschap.

Inderdaad werd hij geroepen tot een buitengewoon gewichtige post waarop heel de voedselvoorziening en de rantsoeneering van West-Vlaanderen steunt. Het rechtmatig verdeelen der fietsbanden, der schoenen, der voeders voor de beesten en de menschen (is die distinctie wel noodig ? en het zou een vereenvoudiging in de procedure zijn. Misschien kan Sano Julien dit eens voorstellen ?) dat alles moet geschraagd worden op de machtige schouders van Julien. Hij is een dergenen die de touwtjes in handen houden, deze onzichtbare touwtjes die tot in de verste uithoeken van onze Provincie reiken. Waar, in welke plaats ook door mensch of dier (nog eens die zinloze scheiding) eenmaal verorberd wordt, op welke baan ook een fiets bolt, op welke kei ook een schoen trapt, dat alles heeft eerst de handen van Julien en een kleine groep zijns gelijken gepasseerd en de verrechtvaardiging komt nog eens bij dezelfde personen.

Na een dag van zulk geest-en zenuwslopend werk vindt Julien dan de noodige ontspanning bij zijn liefvallige zuster, die hem met een ware moederlijke opmontert en opbeurt. Ofwel vindt hij zijn krachten weer in een wandeling met zijn hond. Inderdaad is dat in 't geheel niet vermoeiend. Hij moet zich maar laten gaan, ietwat achterover geleund, als zat hij in een hoogen zetel, want de hond trekt hem voort.

- Het is in dit bureau dat hij in betrekking kwam met Esperanto. Gê ziet dat deze microbe overal doorgedrongen is en overal haar slachtoffers vindt. In de Esperanto groep vond Julien DE ZEINE zichzelf. En wij vonden in hem een nieuwe helder schitterende ster onder zoovele fonkelende sterren aan den Esperanto hemel.

- Hij is een dichter bij God's genade. En hij moest wachten tot hij de Esperantototaal ontdekte om zijn rijk gevoelsleven en gedachtenleven te kunnen weergeven en neerschrijven. De nationale talen zijn daarvoor te arm en vooral de werkwoordenverbuiging en woordsamenstelling niet lenig en ploofbaar genoeg en te beperkt om al de nuances van een fijn besnaard gemoed en van een logisch distingueerend intellect te kunnen uitdrukken. Hier volgt een dezer parels

I R M I R :

Tempesto estas favoritaĵo
kiun mi ŝatas la plej;
kiu la homajn demandojn
forĵetigas maldolĉe.

La "kio" kaj "kiel" ofttempaj,
al kiuj respond' ofte mankas
sed ĉiam estas pretaj,
tuj forfrapitaj estas.

Post uziti siajn fortojn,
resto de natur(albenas baldaŭ
dolĉigi homajn turmentojn.

.....

Sunbrilo estas favoritaĵo
ankau, ĉar plifortigas
premitan animon kun ĝoj !

Het is niet bij eerste lezing goed te verstaan. Zooals alle groote dichtw
ken. Lees bvb. Henriette Van der Schalck.
De lokuur, ik zou bijna zeggen de studie van de gedichten van DE ZBINE z
geen ontspanning doch vergen inspanning! De belooning en het genot daarna
zijn er des te grooter om.

- Julien DE ZBINE beoefent ook de welsprekendheid.
Roger Martens heeft eens beweerd dat hij Julien zou erkennen alleen aan
zijn welsprekendheid. Doch, onder ons gezegd, Roger Martens is een farceur
Een staaltje dezer welsprekendheid werd ons eens gegeven op een Zondag-
avond bijeenkomst. Julien nam het woord : "Ieder mensch heeft twee levens
een uitwendig en een innerlijk". Meer zei Julien niet. Doch dat was ook
niet noodig. Al de rest zou overbodig geweest zijn. Dat was kort, kernachtig
waar. Ik hoop dat men er nog aan denkt zooals ik er af en toe nog aan denk

- Julien DE ZBINE heeft zin voor taalstudie. Meer dan velen denken.
Velen kennen niet de grammatica zooals hij dat kent. Af en toe laat hij w
Engelsch hooren. Hij is er toe gekomen beter Engelsch uit te spraken dan
de Engelschen zelf. Lach niet, beste lezers. Het is Bernard Shaw zelf die
zegt dat het alleen de vresadelingen zijn die goed Engelsch uitspraken.
En nog. Want wij zijn lang nog niet aan 't einde zijner bekwaamheden waar-
van het alleen maar spijtig is dat zij tot nog toe niet genoeg tot uiting
konden komen.

Julien teekent zeer goed. Dat de vrouwelijke leden maar eens hun "poësie"
aan hem geven. Zij zullen het zich niet beklagen !

- Wie zouden denken dat die eerder kleine en tengere jongen zulke sportieve ge
schiktheden bezit.

Ieder die er bij was, die eens keer dat hij met ons naar Ryckevelde ging,
zal getuigen dat zijn spel puik was.
Maar in meeste laweren plukt hij natuurlijk op de tennistafel. Dat is een
attraktie apart. Zijn spel is eenig. En onbetwibaar. Soms weest hij met
zulke harde slagen - 't zij hij den bal naar de juiste plaats zendt, 't zij
hij den tegenstrever rechtstreeks treft - dezen naar te vallen dat hij met
recht de bijnaam kreeg "the killer on the ping-pong table".
Zijn specialiteit is echter de effektbal. Daarin is hij onovertreffon.
Anne Fernand Verminas die hem dat wilde nadoen, niet waar Julien ?
Dat men maar niet poge hem daarin te onttronen. Deze belachelijke pogingen
zouden in een algemeene schaterlacht ten onder gaan.

Zoo ziet ge dat Julien op velerlei gebied een verrijking is van onze groot
Hij is dan ook een onmisbaar deel in dat geheel. Rechter ... het is nu een-
maal een slechte doch onze rataenbare gewoonte van ondergeteekende steeds
met een zedles te eindigen - wij zien Julien het liefst wanneer hij alge-
meen Nederlandsch spreekt... en Esperanto.

R.A.I.I.I.

In memorandum L.L. Zamenhof, Stichter van "ESPERANTO" overladen
op 14 April 1917.

DE MEESTER IS DOOD

Julio Baghy

Ik volgde niet daar
Vroom-weenend de baar,
Sib ri" hield mij als slaaf gevangen.
Niet luide en dra,
Maar trage daarna,
Kwam ons dan de mare het hart bevang n.
Die mare... Een kreet in den nood:
"De Meester is dood!"

Maar ik voel en ik weet:
Gevoelloos men schreed
Naar jagend genot, en genoegens schouwend,
Toen, 't harte zoo zwaar,
En dragend de baar,
Voorbijging de schare vol smart en rouwend
Die mare... Een kreet in den nood :
" De Meester is dood! "

Een mensch zonder faam,
 Nog minder - een naam -
 Die baar voor hen borg, dus iets zonder waarde.
 Maar wij met ons was,
 Wij strijders voor vree,-
 Voor ons is hij schepper van 't Goede op aarde.
 Die mare.. Een kreet in den nood:
 " De Meester is dood ! "

Uit "Preter la Vivo"
 vertaald door TYNVERBUM

~~~~~  
 A A N D A C H T  
 ~~~~~

WIS VRAGEN AAN AL ONZE LEZERS DAT ZIJ HUN GEDACHT ZOUDE LATEN WETEN
 OVEN DEN INHOUD VAN DIT EN VAN DE VORIGE NUMMERS. OF ZIJ DE ARTIKELS
 INTERESSANT, VERSTANBAAR, GERAST VINDEN. OF ZIJ VOORSTELLEN HEBBEN.
 OF ZIJ DIT OF DAT VERBETTERBARE VINDEN.

HULPT TOCH OP DEZE WIJZE HET TIJDSCHRIFT TE VERBETTEREN ZO DAT HET
 SOOVEL MOGELIJK IEDE EEN KAN BEVREDIGEN.

Schrijven aan adres : Drs F. MOOSE,
 J. & M. Sabbestraat, 12, BRUGGE.

~~~~~

GRUPO VIVADO
 ~~~~~

Reporto pri nia agado, ekde la unua Februaro.

- Je la unua Februaro, la prezidanto priparolis la sciencan terminologion
 en Esperanto. Oni jam bone agadis en tio, sed restas ankoraŭ amaso da labo-
 ro.. Por ekzersi, oni de klopodis kiel eble plej bone traduki juĝesprimojn.
 Tiu agado daŭris tri semajnojn. Ni ankaŭ aŭdis legadon pri Basic-english,
 kaj la ĝenerala opinio estis, ke tia lingvo ne povis esti mond-lingvo, manke
 de kompleteco.

La 22 Februaron ni aŭdis paroli singoro WITVOEF, pri hipnotismo.
 En tiu kunveno ni aŭdis multajn interesajn aferojn pri tiu fako.
 Post tio sekvis speciala kunveno kun la praktiko de tio, donata de S^o VER-
 SCHUEREN H.

Ni havis ankaŭ la plezuron, ke angla Eisto invitate en nia grupo, priparolis
 la staton de Esperanto en la angla parto de la Mondo.. Ŝajnas ke la nombro
 de Esperantistoj tie duobligis.

La samludo de "portreto" kaj la kartludo revenis en la grupo kun
 granda sukceso.

En la lasta periodo oni denove ege klopodas nur paroli esperanti.

Ĉiu gemembro estas kontanta pri la agado..
 nur la biblio tekisto ~~xxkx~~ plendas ke li havas tiel multege da laboro..
 prizorgis A. ELAEYS.

:x:x:x:x:x:x:x:x:x:

Grandaj pensuloj pensas :

Se vi ne harmoniigas vian vivkonduton kun viaj ideoj,
 vi baldaŭ harmonigos viajn ideojn kun via vivkonduto
 (Paul Bourget).

ANGULO DE LA SERĈEMULOJ.

Sendube vi ne estas serĉemuloj sed ŝercemuloj. Tamen mi bedaŭras ke anko-
 raŭ neniu klopodis por solvi la enigmon de Carlos Callewaert. Jen sekvas
 alia farita de Roger Iserentant. Vi morale devas solvi ĝin je honoro al nia
 aktiva sekretario kin faris ĝin ankoraŭ je lasta minuto antaŭ ol foriri al
 Anglujo. La redakcio skribis la difinojn tiamaniere ke la enigmo estas tre
 tre facila. Plie vi male lernos per ĝi(!) Kaj fine vi povas gajni premion
 kaj por la solvo de Carlos Callewaert kaj por tiu-ĉi.
 Sendu solvojn al la prezidanto!

-----;--

Pensuloj pensas : En ni, niaj mortintoj mortas duan fojon
 (G. HODENBAUGH).